

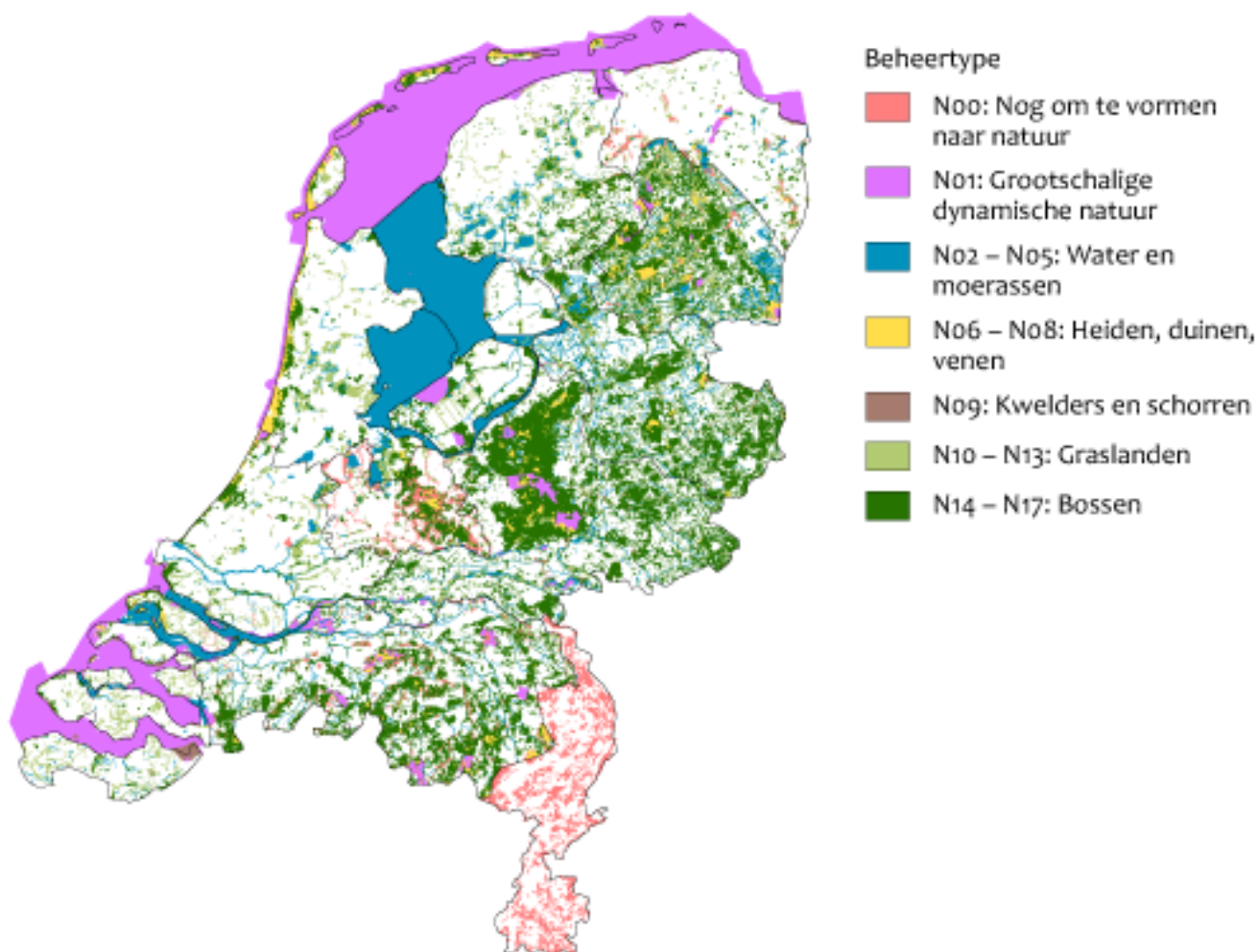
Index Natuur en Landschap

Indicator | 3 december 2014

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De Index Natuur en Landschap geeft inzicht in (de ontwikkeling van) natuur- en landschapskwaliteit. De index vervangt de natuurdoeltypen, de Programma Beheerpakketten en de typologieën van verschillende beheerders, waardoor een uniforme 'natuurtaal' ontstaat.

Beheer natuur in Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer

Bron: Provincies, IPO.

WUR/nov14
www.clo.nl/nl154402

- [Download figuur](#) [2]

Natuurtaal Index NL

De Index Natuur en Landschap (Index NL) is een natuurtypologie, die de natuur beschrijft in

verschillende beheertypen. De beheertypen zijn geschikt om het beheer aan te sturen en vormen de basis voor afspraken over doelen en middelen tussen provincie en beheerder. Een beheertype is dus geen beheervorm zoals geïntegreerd bosbeheer, maar een specifiek type natuur, waarbij een bepaald beheer hoort. Voorbeelden van beheertypen zijn 'droge heide', 'vochtige heide', 'duinbos', en 'zandverstuiving'.

- De Index bestaat uit de onderdelen Natuur (N), Agrarische natuur (A) en Landschapselement (L).
- **Natuur.** Voor natuurbeheer worden zeventien natuurtypen onderscheiden met een onderverdeling naar 47 beheertypen. Deze zijn gebaseerd op natuurbeheer en abiotische condities zoals waterhuishouding, milieu en voedselrijkdom. De natuurbeheertypen bevatten een omschrijving van een bepaald type natuur en zijn opgebouwd uit een gemiddeld pakket van maatregelen waarvoor één standaardkostprijs is berekend.
- **Agrarische natuur.** Voor het agrarisch natuurbeheer worden twee agrarische natuurtypen onderscheiden met een onderverdeling van in totaal zeven beheertypen. De agrarische beheertypen bevatten een set van concrete beheermaatregelen waaraan de beheerder zich dient te houden. De vergoeding wordt toegekend op basis van inkomstenderving en uitvoeringskosten. Daarbinnen zijn weer beheerpakketten met beheervoorschriften opgesteld.
- **Landschapselement.** De landschappelijke elementen worden ingedeeld in vier typen. Deze vier typen hebben een onderverdeling van in totaal twintig beheertypen. Van deze twintig typen zijn er vijftien van toepassing op natuurbeheer; voor agrarisch natuurbeheer zijn alle twintig landschapsbeheertypen van toepassing. Daarbinnen zijn weer beheerpakketten.

Voor de Natura 2000-gebieden is de indeling in beheertypen te grof. De verantwoording van Nederland over de instandhouding van soorten aan de Europese Commissie gebeurt op het niveau van habitattypen die te aggregeren zijn tot het niveau van beheertypen.

Natuurbeheerplannen provincies

Het natuurbeheerplan is een instrument waarmee tot op gebiedsniveau uitwerking wordt gegeven aan de provinciale natuurdoelen. Centraal in het natuurbeheerplan staat de begrenzing van de beheertypen uit de Index Natuur & Landschap. Per gebied wordt concreet aangegeven welk beheertype voor subsidie in aanmerking komt en welke voorwaarden daarbij gelden. In het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) kan alleen voor de beheertypen opgenomen in het natuurbeheerplan subsidie worden verstrekt.

Het natuurbeheerplan bestaat uit een beheertypenkaart (in de indicator opgenomen) en een ambitiekaart. Op de beheertypenkaart staat de actuele natuursituatie voor het (agrarisch) natuurbeheer. Op de ambitiekaart staat de ambitie van de provincies voor de natuur. Omdat niet alle provincies in 2014 klaar zijn met het proces om het huidige (agrarische) beheer en de ambitie vast te stellen, is de ambitiekaart niet in de indicator opgenomen.

De ambitiekaart moet aangeven welke type over ongeveer tien jaar gerealiseerd kan zijn. Verschillen tussen de beheertypenkaart en de ambitiekaart kunnen laten zien waar de kwaliteit van de bestaande natuur verbeterd kan worden of waar nog nieuwe natuur gerealiseerd moet worden. In die gebieden kan men in aanmerking komen voor de subsidie Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) of voor inrichtingssubsidie. De kaarten kunnen niet zonder de informatie uit de natuurbeheerplannen worden gebruikt.

Monitoring natuurkwaliteit

De Index NL is niet alleen een instrument voor de sturing op doelen en de financiering van het natuur- en landschapsbeheer maar ook voor de monitoring van de natuurkwaliteit. Bij de uitwerking van de kwaliteitsniveaus voor de beheertypen zijn de volgende parameters van belang: flora en

fauna, structuur, abiotiek en ruimtelijke condities. Vervolgens is voor elke parameter voor elk beheertype afgesproken hoe de kwaliteit bepaald kan worden: hoeveel en welke soorten dienen dan aanwezig te zijn, om welke waterstanden gaat het, welke structuurelementen zijn van belang etc. Deze criteria vormen de afbakening van de kwaliteitsklassen 'goed', 'matig' en 'slecht'. Om de (veranderingen in) kwaliteit te bepalen, is een basismonitoring opgezet. De basismonitoring bestaat uit de vegetatiekarteringen, inventarisaties van drie soortengroepen (voornamelijk vogels, planten en vlinders) en metingen van milieucondities (verdroging, vermessing, verzuring en ruimtelijke condities) en structuurkenmerken van de terreinen.

Referenties

- Bal, D., H.M. Beije, M. Felliger, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal en F.J. van Zadelhoff (2001). Handboek natuurdoeltypen. Rapport Expertisecentrum LNV 2001/020, Wageningen.
- LNV (2000). Natuur voor mensen, mensen voor natuur. Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 's-Gravenhage.
- LNV (2004). Agenda voor een Vitaal Platteland. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 's-Gravenhage.
- IPO. Studio van Pelt, design Amsterdam (2009). Subsiestelsel Natuur- en Landschap

Relevante informatie

- [Portaal Natuur en Landschap](#) [3]
- [Ministerie van Economische Zaken](#) [4]
- [Kennisplein Natuurbeheerplannen](#) [5]
- [Indeling Index Natuur en Landschap](#) [6]
- [Agrarisch natuurbeheer](#) [7]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer; kaarten met beheer

Omschrijving

Kaart met huidige beheer voor natuur

Verantwoordelijk instituut

WOT N&M en provincies

Berekeningswijze

n.v.t.

Basistabel

GIS-bestand IMNAB: feature classes BeheerGebied

Geografisch verdeling

Landelijk

Verschijningsfrequentie

Onregelmatig

Achtergrondliteratuur

www.portaalnatuurenlandschap.nl [3]

Natuurdoelen in Nederland: [Natuurdoeltypen](#) [8].

Opmerking

Bestand wordt samengesteld door IPO op basis van informatie van de provincies

Betrouwbaarheids codering

A. Integrale enquête

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2014). [Index Natuur en Landschap](#) [9] (indicator 1544, versie 02 , 3 december 2014). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl154402>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1544> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1544_001k_clo_02_nl.png [3]

<http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/> [4] <http://www.rijksverheid.nl/ministeries/ez> [5]

<http://dkn.gbo-provincies.nl/?q=node/125> [6]

<http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/themas/overzicht-typen-natuur-en-landschap/> [7]

<http://mijn.rvo.nl/> [8]

http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/content/figuren/nl/1395_001k_clo_02_nl.jpg [9]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl154402>